

NIINA HATTUNEN

LUOVA POHJOIS-KARJALA II
LOPPURAPORTTI

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun julkaisuja
C:59

LUOVA POHJOIS-KARJALA II LOPPURAPORTTI

Niina Hattunen

POHJOIS-KARJALAN AMMATTIKORKEAKOULU
2012

Julkaisusarja	C:59
Julkaisusarjan vastaava toimittaja	Anna Liisa Westman
Kansikuva	Noora Hattunen / Zirpus Design
Taitto	Kaisa Varis

© Tekijät ja Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu

Tämän teoksen osittainenkin kopiointi on tekijänoikeuslain mukaisesti kielletty ilman nimenomaista lupaa.

ISBN 978-952-275-021-1

ISSN 1797-3856

Julkaisumyynti	Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu julkaisut@pkamk.fi http://www.tahtijulkaisut.net
----------------	--

Sisällys

1	Johdanto.....	5
2	Hankkeen tausta ja kuvaus.....	7
3	Hankkeen tavoitteet.....	9
4	Hankkeen keskeiset toimenpiteet.....	11
5	Tulokset: tavoitteiden toteutumisen ja toteutuksen arviointi.....	16
6	Jatkotoimet ja ehdotukset.....	20
	Lähteet.....	24

1 JOHDANTO

Luova Pohjois-Karjala II -hanke oli Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun hallinnoima ja Joensuun seudun ja Keski-Karjalan alueellisen koheesio- ja kilpailukykyohjelman rahoittama KOKO-hanke, joka toimi Pohjois-Karjalassa 1.3.2010–31.3.2011. Hankkeen toteuttajina olivat Itä-Suomen yliopiston Koulutus- ja kehittämisspalvelu Aducate, Stone Pole Oy:n Suomen Kivikeskus ja Outokummun kaupungin Vanha Kaivos. Hankkeen keskeisenä tavoitteena oli luovien alojen kokonaisvaltainen kehittäminen sekä aluevaikuttavuuden lisääminen.

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun hallinnoiman toimenpiteen päätavoitteena oli valtakunnallisen KOKO Luovien alojen teemaverkoston tuottamien toimenpiteiden alueellinen koordinointi, osallistuminen ja tiedottaminen valtakunnallisen verkoston toiminnasta sekä kansallisista ja kansainvälisistä luovien alojen kehittämis-, koordinointi- ja koulutustilaisuuksista.

Itä-Suomen Yliopiston Koulutus- ja kehittämisspalvelu Aducaten tavoitteena oli toimenpiteessä olevien kulttuurimatkojen edustavien partnereiden tutkimustarpeisiin vastaaminen yhdessä Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun kanssa. Stone Pole Oy:n Suomen Kivikeskuksen tavoitteena oli toteuttaa hankkeen ensimmäinen käytännönläheinen pilotti. Toteutettava pilotti sisälsi toimintamallin ja ansaintalogiikan suunnittelun uudenlaisen yrittäjyyden tukemiseksi. Pilotin painotus oli tuotannollisten toimialojen (vuolukiviteollisuus) sekä luovan talouden ja matkailun rajapinnoissa olevien liiketoimintamahdollisuuksien tunnistamisessa ja kehittämisessä. Outokummun kaupungin Vanhan Kaivoksen tavoitteena oli toteuttaa hankkeen toinen käytännönläheinen pilotti. Toteutettava pilotti oli esiselvitys, jossa konkretisoitiin millaisia luovien alojen toimijoiden tuottamia sisältöjä voitiin hyödyntää tehokkaasti Outokummun kaupungin hallinnoiman Vanhan Kaivoksen alueelle. Toimenpide sisälsi tuotteiden ja palveluiden mallintamisen, tuottamisen ja testauksen.

Alueellinen Koheesio- ja kilpailukykyohjelma (KOKO)

Valtioneuvosto päätti vuonna 2008 alueellisen koheesio- ja kilpailukykyohjelman (KOKO) käynnistämisestä vuoden 2010 alusta. Ohjelman tavoitteena oli parantaa kaikkien alueiden kilpailukykyä ja tasapainottaa aluekehitystä tukemalla vuorovai- kutusta ja verkostoitumista. Ohjelmakauden tuli käsittää vuodet 2010–2013, mutta valtioneuvoston 15.12.2011 tekemällä päätöksellä ohjelman kansallinen ohjelmame- nettely ja ohjaus päättyivät 31.12.2011. Syinä olivat valtiontalouden säästötoimenpi- teet. (Joensuun seudun ja Keski-Karjalan KOKO-ohjelma 2010.)

KOKO-ohjelman alkaessa vuonna 2010 siihen sulautettiin aikaisemmin toteutet- tavista alueellisen kehittämisen erityisohjelmista aluekeskusohjelma (AKO), maaseu- tupoliittisen erityisohjelman alueellinen osio (AMO) ja saaristo-ohjelman paikallinen

ja alueellinen toteuttaminen. (Joensuun seudun ja Keski-Karjalan KOKO-ohjelma 2010.)

Joensuun seutu ja Keski-Karjala muodostivat oman KOKO-alueen vuosina 2010–2011. Ohjelmaa hallinnoi Joensuun Seudun Kehittämissyhtiö JOSEK Oy. Alueen KOKO perustui seuraavan neljän painopisteen matriisimalliin: toimialojen välisiin rajapintoihin, luoviin aloihin, innovaatiotoimintaan ja nuoriin tulevaisuuden tekijöinä. Konkreettiset ohjelmarahoituksella toteutettavat toimenpiteet täsmentyivät vuosittain laadittaviin toiminta- ja taloussuunnitelmiin. Luovien alojen painopisteen tavoitteena oli:

- Pohjois-Karjalassa jo olevien ja rakentuvien luovien alojen toimintaympäristön ja matkailukeskittymien yhteistoiminnan kehittäminen
- valtakunnallisten, alueellisten ja paikallisten festivaali-, kulttuuri- ja muiden tapahtumien uusien yhteistyömallien ja hyvien käytäntöjen kehittäminen
- luovien alojen valtakunnallinen verkostoyhteistyö ja pilotit
- yhteistoiminta ja verkostoituminen luovien alojen sisällä sekä luovan toimialan ja muiden toimialojen välillä (esim. areena- ja pilotointityöskentely).

(Joensuun seudun ja Keski-Karjalan KOKO-ohjelma 2010.)

2 HANKKEEN TAUSTA JA KUVAUS

Luova Pohjois-Karjala II -hanketta esitettiin Joensuun seudun ja Keski-Karjala KO-KO-ohjelman toimenpiteeksi kaudelle 2010–2011. Hankkeen hakijaorganisaationa toimi Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu -liikelaitos ja muina toteuttajatahoina Itä-Suomen Yliopiston Koulutus- ja kehittämisspalvelu Aducate, Stone Pole Oy:n Suomen Kivikeskus ja Outokummun kaupungin Vanha Kaivos.

Hankkeen hakuvaiheessa todettiin, että kaikilla toimenpide-esityksen organisaatioilla oli jo valmiiksi vahvat kytkennät luovan alan toimijoihin, niin yrittäjiin kuin kolmannen sektorin edustajiin. Tavoitteeksi asetettiin, että toimenpiteessä hyödynnettäisiin ja vahvistettaisiin kunkin organisaation olemassa olevia verkostoja tavoitteena vakiinnuttaa pysyvä verkostotoiminta Pohjois-Karjalaan. Lähtökohdaksi asetettiin, että mahdollistamalla kunkin organisaation oman verkoston kytkentä kokonaisuuteen, toimenpiteessä syntyy uusia innovaatioita tuote- ja palvelumuotoiluun.

Luova Pohjois-Karjala II -hankkeen alkuvaiheessa toteuttajatahoiksi kytkeytyivät seuraavat tahot:

- 1) Luovien alojen yritykset, yhdistykset ja rajapinnoilla olevat toimialat, kuten matkailu ja hyvinvointi sekä muut potentiaalit yritykset, jotka hyötyvät luovan talouden osaamispalveluista,
- 2) Joensuun seudun (sis. Juuka) ja Keski-Karjalan kunnat ja kehittämissyhtiöt (KETI Oy:n kautta yhteistyö Pajarinhovi-matkailukohteeseen),
- 3) Koulutus- ja tutkimusorganisaatiot,
- 4) Aluehallintoviranomaiset,
- 5) Luovien alojen kehittymistä edistävät tahot, em. osalta AKO-ohjelmassa pilotoidun yhteistyön vahvistaminen hyödyntämällä asiantuntijuutta ja yhteistoimintaa,
- 6) Itä-Suomen ammattikorkeakouluyhteistyö (ISAT) teema-alueella innovatiivinen aluekehitystyö,
- 7) Kuopion kaupunkiseudun KOKO-ohjelman Luovien alojen ja kulttuurin verkosto, tavoitteena vakiinnuttaa alueiden välinen yhteistyö.

Hankkeen lähtökohtatilanteessa nähtiin, että Luova Pohjois-Karjala II -hanke mahdollistaa luovien alojen kehittämisen kokonaisvaltaisesti huomioimalla tasaveroisesti yrittäjien, toimijoiden, kehittäjien ja aluehallinnon edustajien asiantuntemuksen ja osaamisen. Luovat alat olivat olleet valtakunnallisesti strategisina kehittämiskohteina (OPM, TEM) ja nousivat vuonna 2010 Joensuun seudun elinkeino-ohjelmaan. Hankkeen etuina nähtiin, että mahdollistamalla monialaiset yhteistyöverkostot ja resursoimalla toimintamallien kehittämiseen, tuotetaan innovaatiotoimintaa toimialojen välisille rajapinnoille. Näin ollen toimenpiteellä vastataan tarpeeseen luoda verkostoja tuottamaan lisäarvoa kehittämissprosesseihin. Samalla vahvistettaisiin Itä-Suomen luovien alojen toimintaympäristön rakennetta ja mahdollistettaisiin mm. kansainvälistymiseen liittyviä toimia. Tämä kokonaisvaltaisesti luovaa alaa kehittä-

vä toimenpide konkreettisine pilotteineen loisi edellytyksiä tunnistaa luovan alan mahdollisuudet muille perinteisimmille toimialoille. Toimenpiteessä mukana olevia matkailukohteita yhdisti perusteellisuuden raaka-aine kivi, joka loi selkeää synergiaa vielä tunnistamattomille mahdollisuuksille. Tavoitteena oli, että toimenpiteen aikana saataisiin tutkittua, numeerista tietoa ja käytännön kokemuksia sekä sitoutettua sisällöntuottajat, kehittäjät, aluevaikuttajat ja koulutusorganisaatiot monialaisen yhteistyöhän. Tämän ansiosta syntyy jotain suurempaa kuten työministeri Sinnemäkeä lainaten: ”Jotain, jota emme vielä tiedä.”

3 HANKKEEN TAVOITTEET

Hankkeen tavoitteena oli kokonaisvaltainen kehittäminen ja aluevaikuttavuuden lisääminen luovan alan kehittämisessä. Tavoitteeksi asetettiin, että vuonna 2011 olisi olemassa kartoitus maakunnan panostuksesta luovan alan taloudellisen toiminnan edellytyksiin, ja konkreettisia pilotoituja kohteita, joiden tuloksia voitaisiin soveltaa muihin kohteisiin sekä uudennlaisille rajapinnoille. Monialaisen toteuttajatahoryhmän vastuut jaettiin korkeakouluorganisaatioiden ja matkailukeskittyminen välille tutkimus-testaus kumppanuuksiin. Tämä innovatiivinen toteutustapa antoi vipumallin tuleville konkreettisille toimille sovellettavaksi. Toimenpide perustui osaamiseen, jakamiseen ja yhdistämiseen. Toimintamalli syntyi yhdistämällä eri toimialoja sekä toimijoita. Toimenpiteen tavoitteena oli mallintaa, käynnistää ja pilotoida luovan alan yritysten, luovan alan kehittämisen edellytyksistä vastaavien organisaatioiden sekä eri sukupolvien ja toimialojen väliseen vuorovaikutukseen tähtäävä areenatoiminta ja kehittämistyön saattaminen tavoitteelliseksi. Tavoitteena oli luovien alojen toiminnan tunnetuksi tekeminen ja monialaisten verkostojen koordinointi alueellisesti sekä verkostoituminen kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Tavoitteena oli vakiintunut toimintamalli monialaisesta yhteistyöstä luovan talouden kehittämisessä – public private partnership. Toimenpiteen tavoitteeksi asetettiin, että sen aikana lisätään avointa innovointia, sillä kaikki kehitysideoit eivät sovi sellaisenaan kaikille. Lähtökohta tilanteessa nähtiin, että luovien alojen yritystoiminnan kehittämiseen tarvitaan dynaaminen, monialaisesti verkostoitunut, itseuudistuva tuotekehitysympäristö, joka juurruttaa alueille uutta kulttuurista pääomaa ja osaamista. Tuloksina on eri alojen asiantuntijoista ja liiketoimintaosaajista koostuva foorumitoiminta, joka jatkossa vastaa monialaisesti osaamisen ja asiantuntemuksella kehittämiskysymyksiin.

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun hallinnoiman toimenpiteen päätavoitteena oli valtakunnallisen KOKO Luovien alojen teemaverkoston tuottamien toimenpiteiden alueellinen koordinointi, osallistuminen ja tiedottaminen valtakunnallisen verkoston toiminnasta sekä kansallisista ja kansainvälisistä luovien alojen kehittämis-, koordinointi- ja koulutustilaisuuksista. Tavoitteena oli pyrkiä useiden alueiden yhteisiin sisältöihin jatkotoimenpiteissä, jotka edesauttaisivat tulevaisuudessa alueiden välistä koheesiota ja lisääisivät tätä kautta aluekehittämistyön vaikuttavuutta. Näin mahdollistettaisiin luovien toimialojen toimijoiden yhteistyötä sekä keskenään että muiden alojen kanssa, kun tarjotaan matchmaking- ja workshop-tilaisuuksia rajapintatoimialojen ja tuotantoteollisuuden sekä palvelusektorin kanssa.

Tavoitteeksi asetettiin 3-6 Pohjois-Karjalassa toteutettavaa innovaatiomenetelmiä hyödyntävää luovan alan kehittämispilottia toimien toimenpiteiden käynnistäjänä seuraavasti:

1. 2-4 luovan alan hanketta, jotka hyödyntävät kansallisia ja kansainvälisiä rahoitusinstrumentteja, mm. luovan talouden ja kulttuurin innovaatiotoiminnan kehittämiseksi,
2. 1-3 alueellista luovan alan innovaatiofoorumia, jotka ylläpitävät ja kehittävät omilla alueillaan luovan alan uusia aloitteita,

3. 2-4 luovan alan rajapintaan kohdistuvaa kehittämisaloitetta, jotka voidaan toimeenpanna jo käynnissä olevien hankkeiden ja / tai alueella toimivien kehittämisorganisaatioiden ja yritysten yhteistyön kautta,
4. 1-2 käynnistyvää luovan alan tilastointiin ja aluevaikuttavuuteen liittyvää tutkimusta sekä opinnäytetöitä koskien Pohjois-Karjalan luovan alan toimintaa.

Tavoitteena oli, että vipuvaikutuksena syntyy uusia hankkeita, kehittämisalotteita, tutkimustietoa sekä luovan alan yhteisöjä ja kehittämisryhmiä, jotka generoivat uuden tiedon lisäksi alueelle uusia luovaan alaan liittyviä kehittämishankkeita ja tilaisuuksia.

4 HANKKEEN KESKEISET TOIMENPITEET

Luova Pohjois-Karjala II -hankkeen toimenpiteet voitiin jakaa valtakunnallisiin, alueellisiin ja paikallisiin tavoitteisiin niiden kohdentumisesta riippuen. Valtakunnallisia toimenpiteitä olivat KOKO Luovien alojen teemaverkoston toimintaan osallistuminen sekä valtakunnallisten tapahtumien alueellinen koordinoiminen. Alueellisia toimenpiteitä olivat Itä-Suomeen kohdistuvat toiminnot ja erityisesti itäsuomalaisen tutkimus- ja aluekehittämissyhteistyön rakentaminen. Tämän lisäksi kullakin toteutajataholla oli oma, itsenäisesti toteutettava paikallinen toimenpide.

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun toimenpiteenä oli KOKO Luovien alojen ja kulttuuri teemaverkoston tuottamien toimenpiteiden alueellinen koordinointi yhteistyössä ohjelmajohtajan kanssa, osallistuminen ja tiedottaminen valtakunnallisen verkoston toiminnasta sekä kansallisista ja kansainvälisistä luovien alojen kehittämis-, koordinointi- ja koulutustilaisuuksista. Tavoitteena oli pyrkiä useiden alueiden yhteisiin sisältöihin jatkotoimenpiteissä, jotka edesauttaisivat alueiden välisten hankkeiden syntymistä ja tätä kautta kehittämistyöhön saataisiin vaikuttavuutta. Tavoitteena oli mahdollistaa luovien toimialojen toimijoiden yhteistyötä sekä keskenään että muiden alojen kanssa tarjoamalla matchmaking- ja workshop-tilaisuuksia rajapintatoimialojen ja tuotantoteollisuuden sekä palvelusektorin kanssa.

Itä-Suomen yliopiston Aducaten toimenpiteenä oli tehdä selvitys Itä-Suomen yliopiston, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun, Savonia-ammattikorkeakoulun sekä toimenpiteen partnereiden yhteistyömahdollisuuksista ja verkostoista luovan talouden viitekehystä sekä osaamisesta korkeakoulujen kulttuuri-, hyvinvointi- ja matkailualojen koulutus- ja tutkimustarjonnassa. Lisäksi toimenpiteenä oli kulttuurimatkailukohteita edustavien partnereiden tutkimustarpeisiin vastaaminen yhdessä Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun kanssa.

Outokummun kaupungin toimenpiteenä oli toteuttaa käytännönläheinen pilotti. Toteutettava pilotti oli esiselvitys, jossa konkretisoitiin millaisia luovien alojen toimijoiden tuottamia sisältöjä voitiin hyödyntää tehokkaasti Outokummun kaupungin hallinnoiman Vanhan Kaivoksen alueelle. Toimenpiteeseen liittyen toteutettiin tuotteiden ja palveluiden mallintaminen, tuottaminen ja testaus.

Stone Pole Oy:n Suomen Kivikeskuksen toimenpiteenä oli toteuttaa käytännönläheinen pilotti. Toteutettava pilotti sisälsi toimintamallin ja ansaintalogiikan suunnittelun uudenlaisen yrittäjyyden tukemiseksi. Pilotin painotus oli tuotannollisten toimialojen (vuolukiviteollisuus) sekä luovan talouden ja matkailun rajapinnoissa olevien liiketoimintamahdollisuuksien tunnistamisessa ja kehittämisessä.

Toteutetut toimenpiteet aikajärjestyksessä

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun toimenpiteenä oli KOKO Luovien alojen ja kulttuuri teemaverkoston tuottamien toimenpiteiden alueellinen koordinointi yhteistyössä ohjelmajohtajan kanssa. Hankkeen aikana koordinoitiin ja järjestettiin valtakunnallisia luovien alojen tapahtumien alueellisesti seuraavasti:

- Alueellinen työpaja pk-yritysten vienti- ja kansainvälistymisvalmiuksien edistämiseksi 9.9.2010
- Case Outokumpu Pohjois-Karjalan kulttuurimatkailukohteena, KETI Oy Kitee 12.10.2010
- Luovat tilat -benchmarking-matka Helsingin innovaatioympäristöihin 15.10.2010, matkakohteina Kulttuuritehdas Korjaamo, Hub Helsinki ja Design Factory
- Taiteen, kulttuurin ja luovien alojen rahoituspäivä yhteistyössä Pohjois-Karjalan taidetoimikunnan kanssa, Joensuun Laulutalolla 4.11.2010
- Jalostamo-klinikka yhteistyössä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen kanssa, Sokos Hotel Kimmelissä osana Ilosaari Summitin ohjelmaa 18.11.2010
- Case Outokumpu -benchmarking-matka Joensuun seudun ja Keski-Karjalan toimijoille 1.12.2010
- Tampereen seudun korkeakoulujen innovatiiviset koulutusratkaisut -benchmarking-matka 18.1.2011, matkakohteina Uusi Tehdas (Protomo/Demola/Suuntaamo), Proakatemia ja Hub Tampere
- Jalostamo-klinikka yhteistyössä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ja Keski-Karjalan Kehitysyhtiö KETI Oy:n Lataamo-hankkeen kanssa, Kiteen Sivistys- ja kulttuurikeskus Ilmarisessa osana Päästä Luovuutesi Jalostamaan -teemapäivää 15.3.2011.

Hankkeen tavoitteeksi asetettiin osallistuminen ja tiedottaminen valtakunnallisen verkoston toiminnasta sekä kansallisista ja kansainvälisistä luovien alojen kehittämisen, koordinointi- ja koulutustilaisuuksista. Hankkeen aikana osallistuttiin seuraaviin valtakunnallisiin luovien alojen tapahtumiin verkostotoiminnan vahvistamiseksi:

- Pori Jazz for Professionals – tapahtumatuotannon kesäseminaari 20.–22.7.2010, Pori
- Nurmeksen elokuvajuhlat, 10.–11.9.2010, Nurmes
- KOKO Luovien alojen verkoston päätapahtuma 22.–23.9.2010 Kolilla ja Joensuussa
- Pohjois-Karjalan alueellinen kulttuurimatkailufoorumi, Bomba Nurmes 14.10.2010
- Musiikki & Media -seminaari, Tampere 21.–24.10.2010
- Creative Buzz -seminaari, Turku 28.10.2010
- NEUVOA ANTAVAA! koulutusta luovien alojen yritysneuvontaan, Helsinki 9.11.2010
- RYSÄ – luovien alojen valtakunnallinen kohtaaminen,

Helsinki 9.–10.11.2010

- KOKO Luovien alojen verkostokokous, Helsinki 24.11.2010
- SARKA-hankkeen päätösseminaari, Kuopio 25.11.2010
- KOKO Luovien alojen verkoston tapaaminen Rovaniemi Design Weekin yhteydessä, Rovaniemi 17.2.2011.

Valtakunnallisten tapahtumien lisäksi KOKO Luovien alojen verkosto järjesti luovan talouden aluekehittäjävalmennuksen, CreativeClassRoom, johon osallistuminen antoi Pohjois-Karjalalle uusia näkökulmia luovien alojen kehittämiseksi. Luovan talouden aluekehittäjävalmennus piti sisällään viisi koulutusjaksoa, jotka toteutettiin Tampereella ja Helsingissä. Tampereella toteutetun ensimmäisen koulutusjakson aiheena 27.–28.4.2010 oli luova talous ja aluekehittäminen: verkostot ja vuorovaikutus. Toisen koulutusjakson aiheena 18.–19.5.2010 Tampereella oli luova talous, innovaatiot ja osallistumisen dynamiikka sekä palvelumuotoilu. Helsingissä järjestetyn kolmannen koulutusjakson 17.–18.8.2010 aiheena olivat luovat ja innovatiiviset ympäristöt. Koulutuspäivät sisälsivät vierailun Aalto-yliopiston Design Factoryyn. Neljäs koulutusjakso 28.–29.9.2010 Tampereella käsitteli vuorovaikutusta ja yhteistyötä draaman keinoin sekä kaupunkiseutu-maaseutu-vuorovaikutusta. Helsingissä toteutetun viimeisen koulutusjakson 26.–27.10.2010 aiheena olivat monialaiset verkostot ja niiden johtaminen sekä yhteistoimintamallit.

Hankkeen aikana toteutettiin kolme luovien alojen selvitystä, joista kaksi oli Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun toteuttamia. Luovat alat Pohjois-Karjalassa -raportissa avattiin luovien toimialojen tunnuslukuja Tilastokeskuksen yritystietojen ja tilastojen sekä alan tutkimuksen kautta. Raportissa käytettiin myös yhdistystoimintaa maakunnassa avaavia tilastoja sekä raporttia varten tuotettua kyselyaineistoa. Pohjois-Karjalan luovien alojen yrityksistä ei aiemmin ole tehty koontia ja raportti avasi luovien alojen nykytilaa Pohjois-Karjalassa ja antoi eväitä luovien alojen jatko-tutkimukselle. Selvityksen tavoitteena on, että tuloksia tullaan hyödyntämään Pohjois-Karjalan luovien alojen aluekehitystyössä ja jatkotutkimuksessa. Lisäksi tulosten toivotaan hyödyttävän laajemmin muita luovien alojen toimijoita ja niiden parissa työskenteleviä organisaatioita. (Liiri, Hattunen & Kahreman 2011.) Esiselvitys harjoittelu- ja työtilahotellin toteuttamisesta Joensuun seudulla -raportissa kuvattiin Joensuun seudulla talvella 2011 toteutetun muusikoiden ja yhtyeiden harjoittelutiloihin sekä taitelijoiden ja muiden luovan työn tekijöiden työtiloihin liittyvän esiselvityksen tulokset. Tavoitteena oli määritellä uudenlainen taitelijoiden ja muusikoiden työ- ja harjoittelutilakonsepti, joka olisi taloudellisesti toteutettavissa Joensuun keskustan tuntumassa, ja joka tukisi myös luoviin aloihin liittyvää muuta liiketoimintaa. Selvityksen tavoitteena on, että tuloksia hyödynnettäisiin Pohjois-Karjalan luovien alojen aluekehitystyössä. Lisäksi tulosten toivotaan hyödyttävän laajemmin muita luovien alojen tilaratkaisuista vastaavia organisaatioita. (Turunen, Turunen & Hattunen 2011.) Tämän lisäksi Itä-Suomen yliopisto toteutti Itä-Suomen korkeakoulujen osaaminen kulttuurimatkailemisen kehittämisessä -selvityksen. Selvityksessä kartoitettiin luovien alojen osaamista ja kehittämistoimintaa Itä-Suomen yliopistossa, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulussa ja Savonia-ammattikorkeakoulussa sekä tämän osaamisen hyödyntämistä erityisesti kulttuurimatkailemisen kehittämiseen Pohjois-Karjalassa. (Sivonen 2011.)

Hankkeen aikana valmisteltiin kolme uutta kulttuuri- ja luovien alojen hankesuunnitelmaa. Kortteli 48 – luova osaamisyhteisö ja Elävä Ilosaari -yhteishankkeet valmistettiin Joensuun Popmuusikoiden, Joensuun kaupungin nuorisotoimen ja Itä-Suomen yliopiston kanssa vuoden 2011 KOKO-toimenpiteiksi. Tämän lisäksi valmisteltiin hankkeen kumppaneiden kanssa Tekes-hanke Kivestä kulttuuria, hyvinvointia ja liiketoimintaa. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun oman sisältötoiminnan kehittämiseksi valmisteltiin Otsakorpi-hanke Luovien alojen keskuksen palvelut aluekehityksen työkaluna.

Luova Pohjois-Karjala II -hankkeen toimenpiteisiin osallistui kaikkiaan 247 yritystä tai yksityishenkilöä seuraavasti:

- Luova Pohjois-Karjala II -yhteistyöfoorumi Joensuussa 19.4.2010, paikalla 7 henkilöä
- Luova Pohjois-Karjala II -yhteistyöfoorumi Joensuussa 30.6.2010, paikalla 3 henkilöä
- Kiteen Meijerinrannan kehityspalaveri Kiteellä (KETI Oy) 3.9.2010, paikalla 5 henkilöä
- Työpaja luovien alojen kansainvälistymisen ja viennin tueksi Joensuussa 9.9.2010, paikalla 15 henkilöä
- Luova Pohjois-Karjala II -yhteistyöfoorumi Juuan Kivikeskuksessa 20.9.2010, paikalla 6 henkilöä
- Case Outokumpu Pohjois-Karjalan kulttuurimatkailukohteena (esittelijänä Ulla-Riitta Moilanen / Outokummun kaupunki) Kiteellä (KETI Oy) 12.10.2010, paikalla 7 henkilöä
- Luovat tilat -benchmarking-matka Helsingin innovaatioympäristöihin 15.10.2010, matkalla 21 osallistujaa
- Luova Pohjois-Karjala II -yhteistyöfoorumi Outokummun Vanhalla kaivoksella 20.10.2010, paikalla 7 henkilöä
- Taiteen, kulttuurin ja luovien alojen rahoituspäivä Joensuun Laulutalolla 4.11.2010, paikalla 83 henkilöä
- Luova Pohjois-Karjala II yhteistyöfoorumi/Tekes-hankkeen ideoiminen Juuan Kivikeskuksessa 8.11.2010, paikalla 5 henkilöä
- Jalostamo-luento Sokos Hotel Kimmelissä osana Ilosaari Summitin ohjelmaa 18.11.2010, paikalla 20 henkilöä
- Jalostamo-klinikka Sokos Hotel Kimmelissä 18.11.2010, paikalla 10 asiakasta ja 2 klinikan vetäjää
- Case Outokumpu -benchmarking-matka Joensuun seudun ja Keski-Karjalan toimijoille 1.12.2010, matkalla 12 osallistujaa
- Itä-Suomen korkeakoulujen luovien alojen tutkimusyhteistyö -foorumi, Itä-Suomen yliopisto, Joensuu 13.1.2011, paikalla 8 henkilöä
- Tampereen seudun korkeakoulujen innovatiiviset koulutusratkaisut - benchmarking-matka 21.1.2011, matkalla 19 osallistujaa

- Harjoitus- ja työtilahotelli -liiketoimintakonsepti esiselvityksen tarve- ja toimijakartoitus, Joensuun Popmuusikoiden toimisto 27.1.2011, työpajassa paikalla 10 henkilöä
- Jalostamo-klinikka Kiteen Sivistys- ja kulttuurikeskus Ilmarisessa 15.3.2011, paikalla 6 asiakasta ja 1 klinikan vetäjä

5 TULOKSET: TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA TOTEUTUKSEN ARVIOINTI

Tässä luvussa esitellään Joensuun seudun ja Keski-Karjalan Koheesio- ja kilpailukyky-ohjelma (KOKO) rahoittaman Luova Pohjois-Karjala II -hankkeen tulokset Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun osalta ajalta 1.3.2010–31.3.2011 ja verrataan tuloksia asetettuihin tavoitteisiin.

Luovien alojen tapahtumien alueellinen koordinoiminen ja järjestäminen

Taiteen, kulttuurin ja luovien alojen rahoituspäivä järjestettiin yhteistyössä Pohjois-Karjalan taidetoimikunnan kanssa. Rahoituspäivässä esiteltiin yritys- ja hankerahoituksen sekä apurahojen ja avustusten mahdollisuudet kulttuuri- ja luovan alan toimijoille. Lisäksi rahoituspäivässä oli rahoittajien edustajien klinikat ja avoimet messupisteet, joissa toimi yritys-, hankerahoitus- ja apurahaklinikat. Tavoitteeksi asetettiin, että rahoituspäivä järjestetään vuosittain 1-2 kertaa riippuen apurahojen haku- ja jakoajoista. Rahoituspäivä osoittautui erittäin hyödylliseksi työkaluksi, sillä se lisäsi tietoisuutta luovien alojen rahoitus- ja tukimahdollisuuksista, yhdisti eri organisaatioiden tietoisuutta toistensa tarjoamista mahdollisuuksista ja vahvisti Pohjois-Karjalan luovien alojen vaikuttavuutta. Pohjois-Karjalan rahoituspäivä käytäntöä testattiin myös muilla paikkakunnilla ja se noteerattiin valtakunnallisesti KOKO Luovan alojen verkoston hyväksi käytännöksi.

Luovien alojen benchmarking -bussimatkat järjestettiin hyvien käytänteiden lisäämiseksi ja alueen toimijoiden verkostoitumisen edistämiseksi. Vuonna 2010–2011 järjestettiin kaksi matkaa: Helsingin Luovat tilat, jossa matkakohteina olivat Hub Helsinki, Korjaamo ja Aalto yliopiston Design Factory ja Tampereen seudun korkeakoulujen uudet innovatiiviset koulutusratkaisut, jossa matkakohteina oli Uusi tehdas: Protomo, Demola ja Suuntaamo, Proakatemia ja Hub Tampere. Benchmarking-matkat toimivat laaja-alaisina verkostoitumismatkoina koulutus- ja rahoitusorganisaatioiden ja yrittäjien välillä. Tampereen Benchmarking-matkalta saatiin mm. uutta tietoa korkeakoulujen ja elinkeinoelämän palvelujen yhdistämisestä sekä uudenlaisista toimitilaratkaisuista. Pohjois-Karjalassa tullaan miettimään vastaavanlaisten innovaatioiden ja koulutuspalveluiden järjestämistä tulevaisuudessa. Esimerkkinä Tampereen hyvistä käytänteistä voisivat olla seuraavat kehittämissuunnitelmat Pohjois-Karjalassa: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun, Itä-Suomen yliopiston ja Tiedepuiston palveluiden yhdistäminen Tampereen Uuden Tehtaan mallilla, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun valmistuneiden opiskelijoiden määrän kasvattaminen Proakatemian mallilla ja Tiedepuiston netWork Oasis tilan kehittäminen Hub Tampere-tta benchmarkkaamalla.

Luovien alojen yrittäjille ja yrittäjyyttä suunnittelevilla yksityishenkilöille järjestettiin valtakunnallista yritysneuvontaa, Jalostamo-klinikkaa, yhteistyössä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen kanssa Euroopan sosiaalirahaston (ESR) osarahoituksella. Jalostamo-klinikka toimi valtakunnallisena luovien alojen yrittäjyyttä tukevana konseptina, jossa yritysneuvoja antoi tunnin aikana ilmaista neuvoa asiakkaan valitsemaan aiheeseen. Jalostamo-klinikan järjestäminen vahvisti Pohjois-Karjalan luovien alojen yrittäjyyttä ja toimi yrittäjien tukipalveluna. Luovien alojen selvitysten ja tutkimusten tekeminen sekä tutkimusyhteistyön muodostaminen

Itä-Suomen yliopiston Kuopion ja Joensuun yksiköiden sekä Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun yhteistyön tuloksena syntyi Itä-Suomen korkeakoulujen luovien alojen tutkimusyhteistyö -foorumi, jonka tarkoituksena on jatkossa tukea organisaatioiden välistä tutkimusyhteistyötä ja poistaa päällekkäisyyttä tutkimusten tekemisessä. Ensimmäinen yhteistyössä syntynyt Luovat alat Pohjois-Karjalassa -tilastoselytys julkaistiin keväällä 2011. Yhteistyöstä kerrottiin ensimmäisen kerran julkisuudessa, Luovilla aloilla on vipuvoimaa -artikkelissa (Eskelinen 2011).

Luovien alojen valtakunnallisen yhteistyön lisääminen

Valtakunnallisen Luovien alojen verkoston järjestämä luovan talouden aluekehittäjävalmennus CreativeClassRoom ja valtakunnallisiin tapahtumiin osallistuminen edistivät verkostoitumista, osaamisen siirtoa ja yhteisten, valtakunnallisten hyvien käytänteiden jakamista. Valmennuksen myötä saatuja valtakunnallisia kontakteja hyödynnettiin useissa hankkeen toimenpiteissä ja mm. luovien alojen benchmarking-bussimatkojen järjestelyissä. Valmennukseen osallistuminen lisäsi Pohjois-Karjalan luovien alojen toimenpiteiden näkyväksi tekemistä valtakunnallisella tasolla.

Luovien alojen näkyvyyden kasvattaminen

Sosiaalisen median työkalujen hyödyntäminen hankkeen tiedotus-, viestintä-, yhteisö- ja yhteistyövälineenä lisäsi Pohjois-Karjalan kulttuuri- ja luovien alojen näkyvyyttä. Facebookissa ja Twitterissä tiedotettiin hankkeen omien tapahtumien lisäksi laaja-alaisesti luovien alojen toimialaa ja toimintaympäristöä koskevista tiedoista. Näkyvyyttä saivat mm. valtakunnalliset tapahtumat ja seminaarit sekä rahoitukseen, lainsäädäntöön ja erilaisiin tutkimuksiin ja selvitykseen liittyvä uutiset. Facebook-sivusto antaa kattavan tilastotiedon ryhmän käyttöasteesta ja käyttäjistä. Tähän mennessä sivusto on ollut aktiivisessa käytössä ja sen tietoja seurataan säännöllisesti. Tämän kaltaiselle vuorovaikutteiselle tiedotus- ja viestintäkanavalle on selvästi tarvetta.

Yhteenveto hankkeen tuloksista suhteessa tavoitteisiin

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun Luova Pohjois-Karjala II -hankkeen tavoitteena vuonna 2010 oli KOKO Luovien alojen teemaverkoston tuottamien toimenpiteiden alueellinen koordinointi yhteistyössä ohjelmajohtajan kanssa, osallistuminen ja tiedottaminen valtakunnallisen verkoston toiminnasta sekä kansallisista ja kansainvälisistä luovien alojen kehittämis-, koordinointi- ja koulutustilaisuuksista. Tavoitteena oli myös pyrkiä useiden alueiden yhteisiin sisältöihin jatkotoimenpiteissä, joiden tarkoituksena on edesauttaa alueiden välisten hankkeiden syntymistä ja lisätä kehittämistyön aluevaikuttavuutta. Lisäksi tavoitteena oli mahdollistaa luovien alojen toimijoiden yhteistyötä sekä keskenään että muiden alojen kanssa tarjoamalla matchmaking- ja workshop-tilaisuuksia rajapintatoimialojen, tuotantoteollisuuden ja palvelusektorin kanssa.

Luova Pohjois-Karjala II -hankkeen määrällisenä tavoitteena oli mahdollistaa 3-6 Pohjois-Karjalassa toteutettavaa innovaatiomenetelmiä hyödyntävää luovan alan kehittämispilottia. Ensimmäisenä määrällisenä tavoitteena oli hakea 2-4 luovan alan hanketta, jotka hyödyntävät kansallisia ja kansainvälisiä rahoitusinstrumentteja mm. luovan talouden ja kulttuurin innovaatiotoiminnan kehittämiseksi. Hankkeen aikana jätettiin viisi rahoitushakemusta: Joensuun Popmuusikoiden Elävä Ilosaari (KOKO), Joensuun kaupungin, Itä-Suomen yliopiston ja Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun Kortteli 48 – luova osaamisyhteisö (KOKO), Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun KuTu – kulttuurista tulevaisuutta (KOKO), Itä-Suomen yliopiston Kivestä kulttuuria, hyvinvointia ja liiketoimintaa (Tekes) ja Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun Luovien alojen keskuksen palvelut aluekehityksen työkaluna (Otsakorpi).

Toisena määrällisenä tavoitteena oli järjestää 1-3 alueellista luovan alan innovaatiofoorumia, jotka ylläpitävät ja kehittävät omilla alueillaan luovan alan uusia aloitteita. Hankkeen aikana järjestettiin kaksi säännöllisesti kokoontuvaa innovaatiofoorumia, joista Luova Pohjois-Karjala II -hankkeen foorumi keskittyi hanketta toteuttavien tahojen väliseen pysyvän yhteistyön synnyttämiseen. Kehittyvä kaupunkitila -innovaatiofoorumi puolestaan keskittyi Joensuun kaupunkikeskustan kehittämiseen ja siinä olivat mukana Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun lisäksi Itä-Suomen yliopisto, Joensuun kaupungin nuorisotoimi ja Joensuun Popmuusikot.

Kolmantena määrällisenä tavoitteena oli mahdollistaa 2-4 luovan alan rajapintaan kohdistuvaa kehittämisaloitetta, jotka voitiin toimeenpanna jo käynnissä olevien hankkeiden ja alueella toimivien kehittämisorganisaatioiden ja yritysten yhteistyön kautta. Hankkeen aikana järjestettiin Taiteen, kulttuurin ja luovien alojen rahoituspäivä yhteistyössä Pohjois-Karjalan taidetoimikunnan kanssa. Lisäksi järjestettiin kaksi valtakunnallista Jalostamo-klinikkaa yhteistyössä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen kanssa. Tämän lisäksi järjestettiin kaksi luovien alojen benchmarking-matkaa Helsinkiin ja Tampereelle.

Neljäntenä määrällisenä tavoitteena oli käynnistyvää 1-2 luovan alan tilastointiin ja aluevaikuttavuuteen liittyvää tutkimusta sekä opinnäytetyötä koskien Pohjois-Karjalan luovan alan toimintaa. Hankkeen aikana julkaistiin kolme alaan liittyvää selvitystä: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun Luovat alat Pohjois-Karjalassa (Liiri, Hattunen & Kahreman 2011) ja Esiselvitys harjoittelu- ja työtilahotellin toteutta-

misesta Joensuun seudulla (Turunen, Turunen & Hattunen 2011) sekä Itä-Suomen yliopiston Itä-Suomen korkeakoulujen osaaminen kulttuurimatkailun kehittämisessä (Sivonen 2011).

Luova Pohjois-Karjala II -hanke onnistui tavoitteissaan. Sen aikana kirjoitettiin viisi luovien alojen hankehakemusta (tavoite 2-4), muodostettiin kaksi alueellista luovan alan innovaatiofoorumia (tavoite 1-3), synnytettiin kolme luovan alan rajapintaan kohdistuvaa kehittämisaloitetta (tavoite 2-4) ja käynnistettiin kolme luovien alojen tilastointiin ja aluevaikuttavuuteen liittyvää selvitystä (tavoite 1-2).

Hanke edisti luovien alojen kehittämisen aluevaikuttavuutta, teki luovien alojen toimintaa tunnetuksi ja koordinoi alueellisesti monialaisia verkostojen sekä edisti verkostoitumista kansallisella tasolla. Hankkeen aikana saavutettiin vakiintunut toimintamalli monialaisesta yhteistyöstä luovan talouden valtakunnallisessa kehittämisessä. Lisäksi hanke edisti luovien alojen yritystoiminnan kehittämistä

6 JATKOTOIMET JA EHDOTUKSET

Tässä luvussa esitellään Luova Pohjois-Karjala II -hankkeen päätoimenpiteiden integroiminen opetukseen sekä tulosten hyödyntäminen hankevaiheen jälkeen. Lisäksi esitetään hankkeen tulosten pohjalta muutostoimia ja uusia toimenpiteitä, joista voi tarvittaessa syntyä myös uusia hankeideoita.

Taiteen, kulttuurin ja luovien alojen rahoituspäivä

Rahoituspäivässä esiteltiin kulttuuri- ja luovien alojen toimijoille yritys- ja hankerahoituksen sekä apurahojen ja avustusten mahdollisuudet. Lisäksi rahoituspäivässä oli rahoittajien edustajien avoimet yritys-, hanke- ja apurahaklinikat. Rahoituspäivä pyritään jatkossa järjestämään Pohjois-Karjalana ammattikorkeakoulun Luovien alojen keskuksen hankkeiden ja Pohjois-Karjalan taidetoimikunnan kanssa. Opiskelijoilla ja opettajilla on mahdollisuus osallistua rahoituspäivään osana normaalia opetusta, jolloin TKI-toiminta ja opetus integroituvat. Pohjois-Karjalan taidetoimikunta tulee jatkamaan yhteistyötä rahoituspäivän järjestämisessä, koska päivä palvelee heidän tiedottamistarvettaan ja kohderyhmänsä tarpeita. Rahoituspäivä palvelee Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden yrittäjyysopintoja, ja sen järjestämisestä tiedotetaan kaikille opettajille ja opiskelijoille koulun ulkoisilla ja sisäisillä internet-sivuilla, sähköpostitse, viikkotiedotteissa ja sosiaalisessa mediassa. Rahoituspäivien yhteyteen kehitellään jatkossa yhä parempia yrittäjyyttä tukevia neuvonta- ja tiedotuspalveluita.

Sosiaalisen median hyödyntäminen hankkeen tiedotus-, viestintä-, yhteisö- ja yhteistyövälineenä

Sosiaalisessa mediassa tiedotettiin laaja-alaisesti luovien alojen toimialaa ja toimintaympäristöä koskevista tiedoista. Facebookissa¹ ja Twitterissä² tiedotettiin hankkeen omien tapahtumien lisäksi laaja-alaisesti luovien alojen toimialaa ja toimintaympäristöä koskevia paikallisia, alueellisia, valtakunnallisia ja kansainvälisiä tietoja. Tiedotuksen kohteena olivat mm. valtakunnalliset tapahtumat ja seminaarit, rahoitus, lainsäädäntö sekä erilaiset julkaisut ja selvitykset. Pohjois-Karjalasta tiedottaminen lisäsi alueen luovien alojen näkyvyyttä ja kiinnostavuutta valtakunnallisella tasolla.

¹ Facebook-sivusto: <https://www.facebook.com/pages/Creative-Managers/114486151920935?ref=ts>

² Twitter: <http://twitter.com/#!/CMvalmennus>

Tiedottaminen tapahtui Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun hallinnoiman Creative Managers – luovan talouden kansainvälinen erikoisosaja- ja tuottaja -hankkeen Facebook-sivuston kautta. Yhteiseen tiedotuskanavaan päädyttiin paremman näkyvyyden aikaansaamiseksi. Lisäksi koettiin, että hankkeiden kohderyhmä on niin lähellä toisiansa, ettei kilpaileville tiedotuskanaville ole tarvetta. Facebook-sivusto on kaikille avoin ja julkinen tiedotuskanava eikä tiedon saaminen vaadi ryhmään liittymistä. Tämä on lisännyt sivuston avoimuutta ja tietojen julkisuusastetta. Sivuston tiedot ovat tukeneet myös Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden tarpeita, sillä opiskelijat ovat kertoneet seuraavansa toimialansa ajankohtaisia tietoja Facebook-sivuston ja Twitterin kautta. Sivusto toimii myös hyvänä tilastointi- ja seurantavälineenä, sillä se antaa kattavat tiedot ryhmän käyttästeesta ja käyttäjistä. Tähän mennessä sivusto on ollut aktiivisessa käytössä ja sen tietoja seurataan säännöllisesti. Tämän kaltaiselle vuorovaikutteiselle tiedotus- ja viestintäkanavalle on selvästi tarvetta.

Valtakunnalliset luovien alojen Jalostamo-klinikat

Luovien alojen yrittäjille ja yrittäjyyttä suunnittelevilla yksityishenkilöille tarkoitetut Jalostamo-klinikat järjestettiin yhteistyössä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen kanssa. Klinikat toteutettiin Euroopan sosiaalirahaston (ESR) osarahoituksella. Klinikoiden järjestely-, toteutus- ja tilavarausten osalta rahoituksesta vastasi Joensuun seudun ja Keski-Karjalan KOKO-ohjelma. Jalostamo-klinikkaa tarjottiin yrittäjyydestä kiinnostuneilla yksityishenkilöille ja opiskelijoille. Jalostamo-klinikoista tiedotettiin avoimesti lehti-ilmoituksilla sekä Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun ulkoisilla ja sisäisillä internetsivuilla, sähköpostitse, viikkotiedotteissa ja sosiaalisessa mediassa. Toimiessaan vuosina 2010–2011 Jalostamo-klinikka oli erittäin suosittu valtakunnallinen luovien alojen yrittäjyyttä tukeva konsepti, joka tuki luovien alojen kehitystä.

Luovien alojen benchmarking -bussimatkat

Vuonna 2010–2011 järjestettiin kaksi matkaa, joista toinen kohdistui Helsingin luoviin tiloihin ja toinen Tampereen seudun korkeakoulujen uusiin innovatiivisiin koulutusratkaisuihin. Luovien alojen tilojen matkakohteina olivat Hub Helsinki, Korjaamo ja Aalto yliopiston Design Factory. Korkeakoulujen innovatiiviset koulutusratkaisut matkan kohteina olivat Uusi tehdas, jossa Protomo, Demola ja Suuntaamo sekä Proakatemia ja Hub Tampere. Opiskelijoiden ja opettajien osallistuminen benchmarking-matkoilla lujitti TKI-toiminnan ja opetuksen integraatiota. Helsingin matkalle osallistui useita Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun muotoilun opiskelijoita ja Tampereella luovien alojen keskuksen opettajia sekä TKI-palveluiden hen-

kilökuntaa. Korkeakoulujen opiskelijoiden ja henkilökunnan lisäksi matkoille on osallistunut laaja joukko pohjoiskarjalaisia virkamiehiä, yrittäjiä ja aluekehittäjiä, mikä on lisännyt alueen toimijoiden keskinäistä verkostoitumista ja osaamisiirtoa. Matkoista on tiedotettu avoimesti Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun ulkoisilla ja sisäisillä sivuilla, sähköpostitse, viikkotiedotteissa ja sosiaalisessa mediassa. Benchmarking-matkat ovat toimineet laaja-alaisina verkostoitumismatkoina koulutus- ja rahoitusorganisaatioiden ja yrittäjien välillä.

Itä-Suomen korkeakoulujen luovien alojen tutkimusyhteistyö -foorumi

Itä-Suomen yliopiston Kuopion ja Joensuun yksiköiden sekä Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun yhteistyön tuloksena syntyi Itä-Suomen korkeakoulujen luovien alojen tutkimusyhteistyö -foorumi. Yhteistyötä jatkettiin säännöllisten tapaamisten ja yhteisten selvitysten muodossa. Yhteistyö tukee TKI-toiminnan ja opetuksen integroitumista synnyttämällä uusi yhteistyömahdollisuuksia tutkimuksen ja osaamisiirron myötä. Tutkimusyhteistyöstä syntyneitä tutkimusaihioita tarjotaan korkeakoulujen opiskelijoille harjoittelu ja opinnäytetyöaiheiksi, jolloin myös opiskelijat hyötyvät tutkimusyhteistyöstä. Ensimmäinen yhteistyössä syntynyt Luovat alat Pohjois-Karjalassa -tilast selvitys julkaistiin keväällä 2011. Yhteistyön tarkoituksena on tukea organisaatioiden välistä tutkimusyhteistyötä ja poistaa päällekkäisyyttä tutkimusten tekemisessä.

Jatkotoimenpide-ehdotus

Luova Pohjois-Karjala II -hankkeen aikana nousi esille tarve luovien alojen yritysneuvonnan ja neuvontapalveluiden kehittämistä. Hankkeen keräämien kokemusten perusteella voi sanoa, että luoville aloille tarvitaan oma neuvontapalvelujärjestelmä, joka tuntee alan ja asiakkaan tarpeet sekä ymmärtää rahoitusmahdollisuudet aina apurahaneuvonnasta yritysrahoitukseen. Jatkossa tavoitteena tulisi olla uusien, innovatiivisten yritysten perustaminen, ja neuvontapalveluiden on pystyttävä toteuttamaan yhä monimuotoisempaa ja asiakkaan yksilölliset tarpeet huomioivaa palvelua.

Luova Pohjois-Karjala II -hanke toimi edeltäjänsä (Luova Pohjois-Karjala, KO-KO-toimenpide 2009) tavoin luovien alojen aluekehittäjänä Pohjois-Karjalassa. Hanke ylläpiti valtakunnallisen KOKO Luovien alojen verkoston suhteita ja jalkautti valtakunnallisia toimenpiteitä maakuntaan. Yhteistyö valtakunnallisen verkoston kanssa oli arvokas ja loi Pohjois-Karjalalle uusia mahdollisuuksia luovien alojen kehittämisessä. Jatkossa tavoitteena tulisi olla pysyvä luovien alojen aluekehittäjätaho, joka ottaisi tavoitteellisesti vastuun luovien alojen alueellisesta kehittämisestä yhdessä

valtakunnallisen verkoston kanssa. Luovien alojen yhteistyötä on pyrittävä laajentamaan myös kansainväliselle tasolle. Hankkeen toiminta osoitti, että luovissa aloissa on potentiaalia ja tämän takia vakiintunut aluekehittäminen vaatii jatkossa pysyvän rahoituksen ja vakiintuneen toimijan.

LÄHTEET

- Eskelinen, S. 2011. Luovilla aloilla on vipuvoimaa. Saima - Itä-Suomen yliopisto-lehti 2011 (1), 18–19.
- Joensuun seudun ja Keski-Karjalan KOKO-ohjelma 2010. [Joensuu]: JOSEK.
- Liiri, H., Hattunen, N. & Kahreman, M. (toim.) 2011. Luovat alat Pohjois-Karjalassa. Joensuu: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun julkaisuja C:48. http://kronos.pkamk.fi/tietopalvelut/pdf/C48_verkkoversio.pdf. 20.4.2012.
- Sivonen, S. 2011. Kaupungin luova tila asukkaiden, luovan talouden ja matkailijoiden kohtauspaikkana. Itä-Suomen yliopisto. Alue- ja kuntatutkimuskeskus Spatia, Raportteja 7/2011. http://www.uef.fi/c/document_library/get_file?uuid=d672efbb-219ff4214-ab0a-0bea45ff76a8&gropuId=325583&p_l_id=330131. 20.4.2012.
- Turunen, T., Turunen, T. & Hattunen, N. (toim.) 2011. Esiselvitys harjoittelu- ja työtilahotellin toteuttamisesta Joensuun seudulla. Joensuu: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun julkaisuja C:50. http://kronos.pkamk.fi/tietopalvelut/pdf/C50_verkkoversio.pdf. 15.4.2012.

POHJOIS-KARJALAN AMMATTIKORKEAKOULUN C-SARJASSA ILMESTYNEITÄ JULKAISUJA

- C:58 Enterprise portals in e-learning. Jari Järvelä, Juha Kareinen, Jyri Pötry, Stanley Fobugwe. 2012.
- C:57 Klaavi-hanke. Musiikin perusteiden opetuksen verkostopohjainen kehittäminen. Raija Pesonen-Leinonen (toim.) 2012.
- C:56 Käytäntölähtöisen innovaatiotoiminnan edistäminen Pielisen Karjalassa. Minna Sarkkinen. 2011.
- C:55 Outdoors Finland -strategian mukainen matkailuaktiviteettien kehittäminen ja imagomarkkinointi Pohjois-Karjalassa. Raija Ruusunen & Tero Taatinen (toim.) 2011.
- C:54 Kurkistus kulisseihiin : Näkökulmia Pohjois-Karjalan elokuvamaailman rakentumiseen. Petri Raivo (toim.) 2011.
- C:53 Kalliojärven vesistöalueen järvi-altaiden vedelaatu ja fosforikuormitus vuonna 2010 sekä fosforimallitarkastelu kunnostussuunnittelun lähtökohdaksi. Tarmo Tossavainen. 2011.
- C:52 Kolin Purnulammen limnologinen tila vuonna 2010 kunnostussuunnittelun lähtökohdaksi: tutkimusraportti. Tarmo Tossavainen. 2011.
- C:51 Juuret Wärtsilän raudassa. Insinöörikoulutusta 50 vuotta. 2011.
- C:50 Esiselvitys harjoittelu- ja työtilahotellin toteuttamisesta Joensuun seudulla. Toim. Teemu Turunen, Tuomas Turunen ja Niina Hattunen. 2011.
- C:49 Ageing in working life. Laitinen, Pertti et al. 2011.
- C:48 Luovat alat Pohjois-Karjalassa. Toim. Henna Liiri, Niina Hattunen ja Maria Kahreman. 2011.
- C:47 Mobiiliteknologia tuutoroinnin tukena. 2011.
- C:46 HOME CARE 24h. Myller Henna (toim.) 2011
- C:45 Kansainvälistyvä Pohjois-Karjala. Anneli Airola. 2011.
- C:44 Työhyvinvoinnin ja ergonomian kehittäminen yhteys- ja palvelukeskustoimialalla. Riitta Makkonen ja Pilvi Purmonen (toim.) 2011.

Julkaisumyynti
Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu
Tikkarinne 9, 80200 Joensuu
julkaisut@pkamk.fi
<http://www.tahtijulkaisut.net>

Luova Pohjois-Karjala II -hanke oli Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun hallinnoima ja Joensuun seudun ja Keski-Karjalan alueellisen koheesio- ja kilpailukykyohjelman rahoittama KOKO-hanke, joka toimi Pohjois-Karjalassa 1.3.2010–31.3.2011. Hankkeen toteuttajina olivat Itä-Suomen yliopiston Koulutus- ja kehittämispalvelu Aducate, Stone Pole Oy:n Suomen Kivikeskus ja Outokummun kaupungin Vanha Kaivos. Hankkeen keskeisenä tavoitteena oli luovien alojen kokonaisvaltainen kehittäminen sekä aluevaikuttavuuden lisääminen.

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun hallinnoiman toimenpiteen päätavoitteena oli valtakunnallisen KOKO Luovien alojen teemaverkoston tuottamien toimenpiteiden alueellinen koordinointi, osallistuminen ja tiedottaminen valtakunnallisen verkoston toiminnasta sekä kansallisista ja kansainvälisistä luovien alojen kehittämis-, koordinointi- ja koulutustilaisuuksista.

Tässä raportissa kuvataan Luova Pohjois-Karjala II -hankkeen taustaa, tavoitteita ja keskeisiä toimenpiteitä sekä arvioidaan tavoitteiden toteutumista ja esitetään jatkotoimenpide-ehdotuksia.

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun julkaisuja

C:59

ISBN 978-952-275-021-1

ISSN 1797-3856